

COVID-19 HASTASINDA GENEL ANESTEZİ

6.

BÖLÜM

Kamil AŞAR¹

Derya ARSLAN YURTLU²

GİRİŞ

30 Aralık 2019'da ilk Çin'in Wuhan şehrinde viral pnomoni vakasıyla başlayan pandemi süreci 11 Mart 2020'de alınan tüm önlemlere rağmen ülkemizde de görülmeye başlamıştır.

12 Ocak 2020'de yeni coronavirus enfeksiyonu COVID-19 olarak adlandırmış ve 12 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)' nün pandemi ilanından sonra COVID-19 pandemisi adıyla literatürlere girmiştir.⁽¹⁾

Anesteziyolojistler de sınırlı bilgilerin olduğu bu viral enfeksiyonla mücadelede salgının başından beri ön saflarda yer almış, gerek acil operasyonlar nedeniyle ameliyathanelerde, gerekse yoğun bakımlarda tanı, tedavi ve süreç yönetiminin önemli bir parçası olmuşlardır.

Bu alanla ilgili yurt içi ve yurt dışı yayınlar arttıkça bilinenler ve uygulamalar her gün biraz daha değişmekte ve gelişmektedir.

Bu bölümde COVID-19 pandemi sürecinde en son yapılan yayınlar ve uygulama rehberleri eşliğinde, genel anestezi uygulamalarında yapılması gereken hazırlık, önlem ve uygulamalar derlenmeye çalışılmıştır.

Unutulmamalıdır ki her gün yeni bilgiler ve araştırmalar ışığında COVID-19 pandemi süreciyle ilgili değişiklikler olmakta ve bu rehberler güncellenmektedir.

¹ Uz. Dr Kamil Aşar, İzmir Buca Seyfi Demirsoy Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, drkamilasar@hotmail.com Orcid No: 0000-0001-9684-3915

² Doç. Dr Derya Arslan Yurtlu, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, darslanyurtlu@yahoo.com Orcid No:0000-0002-7250-1256

SONUÇ

COVID-19 Pandemisi sürecinde birkez daha anlaşılmıştır ki KKE kullanımı personel sağlığı ve güvenliği verilecek hizmetin devamı açısından çok önemlidir.⁽¹⁰⁾

Hastaların acil servis ve servislerinden önceden belirlenmiş güzergahlarla ameliyathaneye getirilmesi, önceden planlanmış, kontrol listeleri oluşturulmuş, gerekli hazırlıklar yapılmış halde mümkünse negatif basınçlı ameliyathane salonlarına alınması önerilmektedir.^(7,10)

Aerosol kutular, tek kullanımlık şeffaf plastik örtüler, video laringoskop, kapalı solunum ve aspirasyon sistemleri, hem bakteriyel hem de viral etkinliği %99,9 olan HME filtrelerin efektif kullanımı ortama damlacık yayılımını en aza indirerek entübasyon güvenliğini en üst düzeyde sağlamamıza yardımcı olmaktadır.

COVID-19 ile enfekte hastaların acil operasyonlarına göre mortalite ve morbiditelerinin arttığını bilmekteyiz.⁽¹⁹⁾ Bu sebeptendir ki hasta seçimi ve operasyonun aciliyeti dikkatle değerlendirilmeli, bekletilebilecek hastalar mutlaka COVID-19 tedavisi aldıktan ve en az iki PCR test negatifliği sağlandıktan sonra opere edilmelidir. Elektif operasyonlar ise hastanın mutlaka COVID-19 açısından değerlendirilmesi yapıldıktan sonra il ve hastane bazlı algoritmalar dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir.

COVID -19 pandemi süreci henüz altı aylık bir geçmişe dayanmakta olup bu konudaki bilinenler ve deneyimler her gün değişip gelişmektedir. Bu bilgiler son algoritmalar ve yayınlar ışığında derlenmiş ve katkı sağlanması amacıyla sunulmuştur .

KAYNAKLAR

1. WHO announces COVID-19 outbreak a pandemic. March 12, 2020
2. Tang LY, Wang J. Anesthesia and COVID-19: What We Should Know and What We Should Do. Seminars in Cardiothoracic and Vascular Anesthesia 2020; 24(2):127–137
3. Odor PM, Neun M, Bampoe S, et al. Anaesthesia and COVID-19: infection control. British Journal of Anaesthesia, 2020; 125 (1): 16-24
4. Yahong Gong Y, Xuezhao Cao, Wei Mei, et al. Anesthesia Considerations and Infection Precautions for Trauma and Acute Care Cases During the Coronavirus Disease 2019 Pandemic: Recommendations From a Task Force of the Chinese Society of Anesthesiology. Anesthesia and Analgesia, 2020,10.1213:1-21
5. Wu Z, McGoogan JM. Characteristics of and Important Lessons From the Coronavirus Disease 2019 (COVID19) Outbreak in China: Summary of a Report of 72 314 Cases From the Chinese Center for Disease Control and Prevention. JAMA. 2020
6. Rapid risk assessment. Coronavirus disease 2019 (COVID-19) in the EU/EEA and the UK– ninth update 23 April 2020

7. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı COVID-19 bilgi sistemi, Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri, Acil Anestezi Yönetimi Rehberi, 27 Nisan 2020
8. Forrester DJ, Nassar AS, Paul M Maggio PM, et al. Precautions for Operating Room Team Members During the COVID-19 Pandemic. *J Am Coll Surg.* 2020;230:1098-1101
9. Kim HJ, Ko JS, Kim TY. Recommendations for anesthesia in patients suspected of COVID-19 Coronavirus infection. *Korean J Anesthesiol* 2020; 73(2):89-91
10. Coimbra R, Edwards S, Kurihara H, et al. European Society of Trauma and Emergency Surgery (ESTES) recommendations for trauma and emergency surgery preparation during times of COVID 19 infection. *European Journal of Trauma and Emergency Surgery.* 2020; 46(3):505-510
11. Asenjo JF. Safer Intubation and Extubation of Patients With COVID-19. *Can J Anesth.* 2020; 1-3
12. Zhang L, Li J, Zhou M, et.al. Summary of 20 tracheal intubation by anesthesiologists for patients with severe COVID 19 pneumonia: retrospective case series. *Journal of Anesthesia.* 2020; 1-8
13. Matava CT, Yu J, Denning S. Clear Plastic drapes may be effective at limiting aerosolization and droplet spray during extubation: implications for COVID-19. *Can. J. Anesth.* 2020; 1-3
14. Brendan A McGrath, Michael J Brenner, Stephen J Warrillow, et. al. Tracheostomy in the COVID-19 era: global and multidisciplinary guidance. *Lancet Respir Med.* Temmuz 2020; 8 (7): 717-725.
15. Q. Notz , J. Herrmann, J. Stumpner, et. al. Anästhesie- und Intensivbeatmungsgeräte: Unterschiede und Nutzbarkeit bei COVID-19 Patienten. *Anaesthesist.* Nisan 2020; 69:316–322
16. Yao W, Wang T, Jiang B, et. al. Emergency tracheal intubation in 202 patients with COVID-19 in Wuhan, China: lessons learnt and international expert recommendations. *Br J Anaesth.* 2020 ;125(1):28-37
17. Sungur Z. Anesthetic management of patients with COVID-19. *Curr Thorac Surg* 2020; 5(1): E1-E4
18. Kangas-Dick AW, Swearingen B , Wan E, et. al. Safe extubation during the COVID-19 pandemic. *Respir Med.* 2020; 170:1-5
19. COVID Surg Collaborative. Mortality and Pulmonary Complications in Patients Undergoing Surgery With Perioperative SARS-CoV-2 Infection: An International Cohort Study. *Lancet.* 2020; 396(10243):27-38